

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/5-36

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

15.04.2015.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Др Виолета Стојичић, ванредни професор
2. Др Владан Павловић, доцент
3. Др Душан Стаменковић, доцент

2. Одлука Већа департмана за англистику број 10/5-180 од 14. јануара 2015.године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Марија Драган Пешић
2. Година уписа на мастер академске студије
2012/2013.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије англистике

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

Речце изражавања личног става говорника у енглеском језику
Interpersonal Adjuncts in the English Language

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА:

Мастер рад кандидаткиње Марије Пешић садржи 59 страница текста. Рад садржи апстракте на српском и енглеском језику, основни текст, списак референци и примерак теста који је коришћен у истраживању као упитник. Основни текст чине следећа поглавља:

1. *Introduction* (Увод), са следећим одељцима:

- 1.1. *Systemic Functional Grammar* (Системско-функционална граматика),
- 1.2 *The Clause and its structure in SFG* (Реченица и њена структура према СФГ)
- 1.3 *Adjuncts in SFG* (Речце према СФГ);

2. *Adjuncts*, са одељцима:

- 2.1 *Syntactic Features of Adjuncts* (Синтаксичке одлике речце)
- 2.2 *Semantic Features of Adjuncts* (Семантичке одлике речце)
- 2.3 *Classes of Adjuncts* (Врсте речца)
  - 2.3.1 *Circumstantial Adjuncts* (Речце околности)
  - 2.3.2 *Conjunctive Adjuncts* (Везивне речце)
  - 2.3.3 *Interpersonal Adjuncts* (Речце за изражавања личног става)
- 2.4 *Sample of Interpersonal Adjuncts* (Узорак речца за изражавања личног става)

3. *Research* (Истраживање), са одељцима:

- 3.1 *The Objectives and Method* (Циљеви и метод)
- 3.2 *Testing EFL learners in English Interpersonal Adjuncts* (Тест познавања речца за изражавања личног става у енглеском језику као страном)
- 3.3 *The results* (Резултати)

4. *Conclusion* (Закључак):

- 4.1 *Discussion* (Разматрање резултата)
- 4.2 *Further study* (Даља истраживања)

У овом раду кандидаткиња се бави речцама за изражавање личног става говорника у енглеском језику и упитником утврђује колико ученици енглеског језика као страног познају ову врсту речи. Истраживање је обављено у моделу Системско-функционалне граматике, у оквиру које се описују њихове синтаксичке и семантичке одлике, позиција и функција у енглеској реченици. Како се тврди у литератури, речце су делови реченице који нису њени обавезни елементи и не утичу на њену структуру и синтаксу, али некада могу носити важне информације у прилог намераваној поруци. У енглеском језику, речце се могу сврстати у различите морфолошке врсте, а најчешће су то прилози. Семантички посматрано, у литератури се наводи да се речцама изражавају околности, појединости и коментари, и стоје уз глагол или на почетку реченице. Системско-функционална граматика познаје три главне врсте речца у енглеском језику: 1. оне које описују околности (*Circumstantial Adjuncts*), 2. оне које повезују синтаксичке целине (*Conjunctive Adjuncts*) и оне којима се изражава лични став говорника (*Interpersonal Adjuncts*). У овој тези, кандидаткиња се занима за речце за изражавање личног става у енглеском језику као страном. Истраживање је спроведено помоћу упитника, а испитаници су ученици средње школе средњег нивоа знања енглеског језика. Циљ тестирања јесте утврдити да ли ученици познају ову врсту речи и њену употребу у енглеској реченици.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/5-36

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

15.04.2015.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

У другом поглављу кандидаткиња је дала теоријске основе свог истраживања и на основу лингвистичког модела Системско-функционалне граматике описала језичку појаву за коју се занима. У СФГ, речце су периферни елементи реченице, за разлику од субјекта и предикта, али за њену садржину могу бити значајни (Блор и Блор, 2003: 52). Према Даунинг и Лок (2006: 36), постоје три главне врсте речца: а) Речце околности (Circumstantial Adjuncts), које ближе одређују околности радње, као што је место, време и начин (*The new liner 'Queen Elizabeth II' sails tomorrow from Southampton*); б) речце изражавања личног става (Interpersonal Adjuncts), којима говорник истиче лични став или процену ситуације (*Obviously, he'll rely on you even more now*); в) везивне речце (Conjunctive Adjuncts), које повезују две реченице или делове реченице (*The hotel was rather noisy. On the other hand, it wasn't expensive*). Према Морлију (2000: 105), речцама за изражавање личног става говорника може се истаћи (а) властита процена говорника вероватноће једног исказа, (б) лични став према датом исказу или коментар, (в) извор или критеријум на који се говорник позива у изражавању свог става, (г) неки дес исказа и његова значај за целокупан исказ, (е) сумња у веродостојност исказа или начин изражавања. Даунинг и Лок (2006: 73) истичу да, структурно посматрано, речце за изражавање личног става остају донекле одвојене од реченице, јер њихова функција је да искажу процену садржине целокупне реченице. Најчешће се налазе на почетку или самом крају реченице, као у прва два примера, али се могу наћи и на другим местима у енглеској речници, на пример 1) *Naturally, he spoke to me when he saw me*, 2) *He spoke to me when he saw me, naturally*, 3) *He spoke to me, naturally, when he saw me*. Морли (2000: 106) даје следеће примере речца за изражавање личног става у енглеском језику, и то према значењу: а) вероватноћа - *Jill is probably/possibly home by now*; б) став - *Fortunately/luckily the weather stayed fine*; в) позивање на критеријум - *Financially/politically/strategically it's been a good year*; г) став према веродостојности - *She is, they say, a workaholic*.

У трећем поглављу кандидаткиња приказује резултате истраживања које је спровела у настави енглеског језика као страног. Најпре се описује структура теста и садржина и циљ сваке вежбе. У првој вежби задатак је био препознати речце било које врсте, које су описане у теоријском делу тезе, према томе колико су ови елементи значајни за структуру или садржину датих реченица (нпр. *Unfortunately, our team didn't win*). У другој вежби од испитаника се тражило да направе разлику између речца околности и речца за изражавање личног става, не би ли се тестирало да ли могу разликовати функције прилога и функције речца за изражавање личног става (нпр. *Normally, he spoke to me when he saw me* - а) лични став говорника (pisca) (Interpersonal Adjunct) б) прилог за време/ место /начин (Circumstantial Adjunct)). У трећој вежби било је потребно попунити празнине у задатим реченицама како би се испитало да ли ученици умеју да употребе дате речце с обзиром на њихову функцију у реченици и значење. Сви примери употребљени у тесту сачињени су према поставкама из литературе која је коришћена.

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Судећи према анализи резултата, упитником је утврђено да испитаници могу разликовати прилошке одредбе и речце за изражавање личног става говорника, иако се у настави енглеског језика као страног овом сегменту језика не поклања пажња. На тачност одговора утицала је структура реченице у енглеском језику, у којој су речце за изражавање личног става говорника издвојене, или стоје на почетку реченице, али и значење тих речца. Најлошији резултати примећују се у трећој вежби, у којој се тестира употреба речца у енглеској реченици у природној комуникацији. Оно што је значајно у закључку који доноси кандидаткиња јесте да је улога испитаног језичког сегмента у писању есеја велика. Томе треба поклонити пажњу у настави енглеског језика, јер се овим речцама постиже делотворније изражавање, и читалац упућује на ставове писца о датој теми, па писање постаје уверљиво и може утицати на усвајање гледишта истакнутог у есеју.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

У раду је коришћена објективна метода анализе језичког узорка истражене појаве, а резултати су прикупљени уз помоћ упитника којим је испитано знање испитаника који енглески језик уче као страни. Тест је анализиран да би се утврдило квалитативне и квантитативне чињенице у вези са појавом која се испитује. Закључци су донешени у вези са општим запажањима при анализи резултата теста, али и у вези са резултатима анализе сваког појединачног задатка, са нагласком на уоченим грешкама у тесту, не би ли се указало на значај језичког сегмента у настави енглеског језика као страног.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме? Да.

Да ли теза садржи све битне елементе? Да.

По чему је теза оригиналан допринос науци.

Речце изражавања личног става говорника нису довољно изучене ни у граматици енглеског језика или теорији језика, било ког модела, а у настави енглеског језика помињу се искључиво у настави писања. Кандидаткиња је најпре показала да се у Системско-функционалној граматици са знатном пажњом приступа свим врстама речца, јер су у овом лингвистичком моделу изучавају сва њихова својства, функције и типови. Ово истраживање доприноси бољем увиду у саму врсту изученог типа речца и у њихове употребне вредности у реченици као комуникацијској целини.

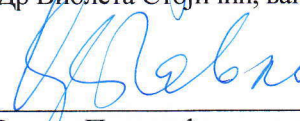
Недостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже да се мастер рад Марије Пешић **Interpersonal Adjuncts in the English Language** прихвати, а кандидату одобри јавна одбрана

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Виолета Стојичић, ванредни професор

Др Владан Павловић, доцент

Др Душан Стаменковић, доцент